

МІЖКУЛЬТУРНІ ШЛЮБИ. МІЖКУЛЬТУРНІ СІМ'Ї

SP.02

Чи може бути щасливим шлюб із представником іншої культури

ВИХОВНА МЕТА: сформувати в учнів власне ставлення до потенційних шлюбних партнерів, які представляють різні культури.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ: фрагмент уроку етики, громадянської освіти, виховна година.

МЕТОДИКА: займи позицію, робота із джерелами, дискусія.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: культурні розмежування, етнос, культурне виховання, традиції, звичаї, ксенофобія.

Сім'я становить основу сучасного суспільства. В ній формуються, зберігаються і передаються з покоління в покоління культурні традиції, цінності, звичаї, норми. Сім'я часто об'єднує людей різних національностей, релігій, соціального походження, котрі привносять елементи своєї культури, традицій, звичаїв. У сім'ї закладаються основи культурного виховання, навички співпраці й спілкування в полікультурному середовищі.

15- 17 років

30–45 хв

КРОК 1. Учасники власноруч витягають карточку з цитатою про міжетнічні шлюби (вислови додаються), самостійно читають, не озвучуючи зміст іншим учасникам.

КРОК 2. Вчитель розміщує на стінах аудиторії таблички з написами:

- «При створенні сім'ї культурна приналежність (етнічна, релігійна, вікова, мовна, статусна) не відіграє великого значення»;
- «При створенні сім'ї надаю перевагу монокультурній родині»;
- «При створенні сім'ї варто брати до уваги культурну приналежність потенційного партнера/партнерки».

КРОК 3. Учасники, прочитавши написи на всіх табличках, підходять до тієї, зміст якої відповідає суті обраної цитати.

КРОК 4. Попросіть кожного учасника прочитати цитату вголос і пояснити свій вибір.

КРОК 5. Проведіть загальне обговорення за питаннями:

- Чи керуються молоді люди певними культурними настановами при виборі своїх подружніх партнерів? Представників яких культурних груп охоче беруть за чоловіка / дружину?
- Щодо представників яких культурних груп фіксується страх / неприйняття?
- Як ви зрозуміли, що таке ксенофобія, та в чому вона проявляється?
- Чи були серед цитат, з якими ви працювали, висловлювання, що можна віднести до проявів ксенофобії?
- Яку позицію щодо майбутнього шлюбного партнера обрали б ви?

Вислови-цитати молодих людей про міжетнічні шлюби:

- Одружуватися не обов'язково лише з представниками своєї національності (*українець, 18 р., Київ*).
- Ще можу уявити собі представника іншої раси другом. А членом сім'ї – важко (*кримська татарка, 35 р., АР Крим*).
- Якщо людину любиш, то не важливо, ким він буде за національністю (*грекиня, 33 р., Донеччина*).
- Шлюб створюється на основі не національних, а психологічних, особистісних якостей (*росіянин, 31 р., Київ*).
- Зазвичай життєві проблеми не залежать від національності (*гагаузка, 17 р., Одецька*).
- Мені важливо, щоб мій чоловік був євреєм, бо мені буде легше з ним порозумітися, бо ми будемо говорити на одній і тій самій культурній мові. Це робить легшим спілкування (*єврейка, 21 р., Київ*).
- Стосовно окремих етносів існує упереджене ставлення. Якщо румунку чи угорку то нехай бере за дружину, а циганку – то ні (*українець, 20 р., Закарпаття*).
- Своїм другом я ще можу уявити негра чи китайця, а от членом родини – ні (*угорець, 19 р., Ужгород*).
- Ніколи не говори ніколи, але особливого бажання нема вийти заміж за представника іншої раси (*гагаузка, 21 р., Одецька*).
- Легко можна навчити дитину своєї культурі, не розбиваючи культури свого чоловіка (*болгарка, 19 р., Одецька*).
- Більше проблем у різнонаціональних сім'ях: різні менталітети, різні віросповідання, різні погляди на життя (*росіянка, 17 р., Київ*).
- Більшість сучасних шлюбів кримських татар моноетнічні. Буває, що чоловіки – кримські татари – беруть собі в дружини представниць інших національностей. Було й навпаки, але дуже рідко (*кримський татарин, 18 р., АР Крим*).
- Якщо нація сильно асимілюється в суспільстві, в якому вона живе, то я проти змішаних шлюбів. А якщо її кількість зберігається, то я не проти. Я вважаю, що якщо суцільно будуть змішані шлюби, то кримськотатарська національність асимілюється (*кримська татарка, 20 р., АР Крим*).
- Коли тато українець, а мама молдаванка, дитина буде стверджувати, що вона українець – це престижніше (*гагаузка, 19 р., Одецька*).
- Більше проблем у міжнаціональних сім'ях. Бо там спірні питання є: у яку школу віддати дитину (*румун, 19 р., Закарпаття*).
- В полієтнічних шлюbach, коли українка одружується з росіянином чи арабом, то він приносить щось своє і не завжди українці можуть звикнути до цього. Вже тут починаються певні проблеми (*українець, 18 р., Київ*)

Коментарі: Вчитель може змінити характер підготовлених для учнів цитат із багатоетнічних шлюбів, наприклад, міжконфесійні шлюби, шлюби представників різного віку, соціального походження, носіїв різних мов тощо.

Джерело: Адаптовано за: Голосова Н., Малес Л. Транснаціональні сім'ї / Н. Голосова, Л. Малес // Спільна історія. Діалог культур: навч. посібник. – Львів: ЗУКЦ, 2013. – 256 с.